

ДСНС УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (М. ВІННИЦЯ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник училища

полковник служби

цивільного захисту

Микола ГОВОРУЩАК

_____ 2022 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
З НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника

(зі скороченим строком навчання) за освітньо-професійною програмою

«Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку

у сфері пожежної безпеки»

спеціальності 261 Пожежна безпека

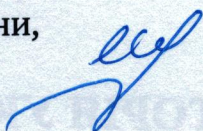
галузі знань 26 Цивільна безпека

Вінниця-2022

Історія України. Освітня програма підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника (зі скороченим строком навчання) за освітньо-професійною програмою «Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки» спеціальності 261 Пожежна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека. Вінниця: ВПУ ЛДУБЖД (м. Вінниця), 2022.

Освітню програму складено на основі стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 261 Пожежна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека, затвердженого наказом МОН України від 06.04.2022 № 308, та освітньо-професійної програми «Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки» підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 261 Пожежна безпека, затвердженої наказом училища від 04.07.2022 №67-ОП.

Укладач: викладач історії України,
спеціаліст вищої категорії

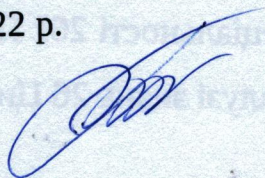

Дмитро ЩЕРБАЦЬКИЙ

РЕКОМЕНДОВАНО

до розгляду на засіданні педагогічної ради
цикловою комісією гуманітарних та
фундаментальних дисциплін
Протокол № 1 від «04» липня 2022 р.

Голова циклової комісії

Віталій КАРАЩУК

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради училища
протокол № 1 від «06» липня 2022 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Історія України» є нормативною навчальною дисципліною, її засвоєння передбачає осмислення основних етапів історії України, набуття навичок роботи з першоджерелами та критичного осмислення документів.

Особливістю курсу «Історії України» є послідовне вивчення етнічного, державно-політичного, соціально-економічного, духовного та культурного розвитку українського народу у контексті світової історії.

Предметом курсу є закономірності суспільного розвитку, роль об'єктивного і суб'єктивного факторів в історії суспільного прогресу; різнобічні характеристики визначних історичних осіб, внутрішні мотиви їх конкретних дій та об'єктивні наслідки таких дій.

Історія України як одна з головних складових гуманітарної підготовки, формування свідомості та інтелекту здобувачів освіти сприяє оволодінню навичками і методами наукової полеміки, логіки і культури, вміння аргументовано, переконливо викласти власні погляди, відстоювати свою позицію.

Вона допомагає навчитись працювати з різноманітними джерелами інформації, періодичними виданнями, здійснювати пошук історичної інформації з відповідної проблематики, систематизувати матеріал, робити самостійні аналізи і узагальнення.

Мета вивчення дисципліни «Історія України» полягає в тому, щоб виробити вміння аналізувати і узагальнювати історичний матеріал у певній системі, оцінювати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, порівнювати історичні події, орієнтуватися в науковій періодизації історії, формувати вміння знаходити і критично аналізувати потрібну інформацію з минулої та сучасної історії України, застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів.

Курс сприяє формуванню високої політичної, правової, національної та громадянської свідомості, активної життєвої позиції у молодого покоління, почуття відповідальності, інтересу та поваги до надбань культури українського народу.

Навчальний матеріал пов'язаний з матеріалом дисципліни «Основи правознавства», доповнює та розширює його.

У результаті вивчення дисципліни «Історія України» здобувачі освіти повинні мати загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- залік.

№	Назва тем	Всього годин	Кількість аудиторних годин				Самостійна робота
			всього	лекції	семінари/дискусії	залік	
1	Основні закономірності, сутність і наслідки етапів і процесів українського державотворення	12	6	4	2	6	
2	Формування і розвиток історико-етнічних регіонів регіона України	10	6	4	2	4	
3	Еволюція, закономірності, ефективність розвитку державності України	9	4	4	1	5	
4	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва державності України	12	8	6	2	4	
5	Залік	2	2			2	
	Всього годин/кредитів ЄКТС	45/1,5	26	18	6	19	

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ тем	Назви тем	Всього годин	Кількість аудиторних годин				Самостійна робота
			всього	лекції	семінарські заняття	залік	
1	Основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів українського державотворення	12	6	4	2	6	
2	Формування і розвиток історико-етнографічних регіонів України	10	6	4	2	4	
3	Еволюція, закономірність, ефективність розвитку державності України	9	4	4		5	
4	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України	12	8	6	2	4	
5	Залік	2	2			2	
Всього годин/кредитів ЄКТС		45/1,5	26	18	6	2	19

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів українського державотворення

Історія як наука. Предмет і завдання курсу «Історія України». Періодизація історії України. Походження і суть національної символіки. Походження назви «Україна».

Первісне суспільство та перші державні утворення на території України. Риси та етапи розвитку первіснообщинного суспільства. Давні держави на території України. Проблема походження слов'янських народів. Етапи слов'янського етногенезу. Велике розселення слов'ян. Господарство, суспільні відносини та вірування слов'ян.

Передумови виникнення державності у східних слов'ян. Київська Русь. Теорії походження Русі. Формування, розквіт і занепад давньоруської держави. Етнічні процеси в давньоруській державі. Політичний та соціальний устрій Київської Русі. Причини, сутність і значення роздробленості Русі.

Внутрішня та зовнішня політика київських князів. Монголо-татарська навала: причини поразок і наслідки. Економічний розвиток Київської Русі. Причини і значення прийняття християнства. Історичне значення Київської Русі.

Галицько-Волинська держава. Утворення Галицько-Волинського князівства. Політичний лад, територіальна та соціальна структура. Етапи політичного та соціально-економічного розвитку. Причини занепаду Галицько-Волинської держави. Галицько-Волинська держава - спадкоємиця Київської Русі.

Рекомендована література: 1, 4.

Тема 2. Формування і розвиток історико-етнографічних регіонів України

Українські землі під іноземним пануванням. Українські землі в складі Литви та Польщі. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Етапи об'єднання польської і литовської держави: унії та їх вплив на Україну. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV-в середині XVI ст. Соціально-економічні процеси на Україні в XIV-XVI ст. Культура України в XIV - першій половині XVII ст.

Козацько-гетьманська доба. Основні причини, етапи формування і розвиток українського козацтва. Боротьба українського козацтва з іноземними загарбниками. Козацько-селянські повстання кінця XVI-початку XVII ст. Українська національна революція 1648-1657 рр. та її наслідки. Причини, хід, характер, рушійні сили української національної революції. Проблема її хронологічних меж та періодизації. Становлення української гетьманської держави.

Економічна, соціальна і зовнішня політика гетьманської адміністрації. Україна в складі Російської та Австрійської імперій. Обмеження автономії України в складі Російської імперії.

Гетьманщина та ліквідація козацької державності. Правобережні та

західноукраїнські землі в другій половині XVII-XVIII ст. Культура України наприкінці XVII-XVIII ст.

Соціально-економічні реформи. Еволюція соціальної структури України. Посилення політичного, національного та соціального гніту. Суспільно-політичні рухи та національне відродження. Ідея возз'єднання України в політичному, громадському та культурному русі. Західноукраїнські землі під владою Австрійської імперії.

Український національний рух в 1905-1914 рр. Україна в роки революції 1905-1907 рр.. Причини, хід і підсумки здійснення столипінської реформи в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни. Культура України XIX ст.

Рекомендована література: 1, 6.

Тема 3. Еволюція, закономірність, ефективність розвитку державності України

Україна у XX ст. Українська національно-демократична революція 1917-1920 років. Вступ України до складу СРСР: дискусії навколо питання, неоднозначність оцінок. НЕП в Україні: причини, зміст, результати, причини згорання. Колективізація: мета, методи, етапи і підсумки здійснення. Голодомори 1921 та 1932-33 рр. Індустріалізація: завдання, особливості, наслідки. Політичні репресії в Україні. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Україна у міжвоєнний період (1920-1939 рр.). Україна в складі СРСР (1945-1991 рр.).

Україна у Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. і західноукраїнські землі. Входження Західної України та Північної Буковини до УРСР - початок процесу створення соборної України. Радянська західноукраїнських земель. Воєнні дії на території України у 1941-1942 рр. Визволення України в 1943-1944 рр.

Повоєнні адміністративно-територіальні зміни в Україні. Радянська західних областей України. Суспільно-політичне життя та політична боротьба в СРСР. Лібералізація та неосталінізм. Духовне життя: основні тенденції та характерні риси. Дисидентський рух. Наростання системної кризи тоталітарного ладу. Зовнішньополітична діяльність УРСР на міжнародній арені. Крах тоталітаризму в СРСР: причини та наслідки.

Рекомендована література: 1.

Тема 4. Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України

Україна в умовах незалежності. Проголошення незалежності України. Конституційний процес. Становлення владних структур. Україна на шляху до громадянського суспільства. Розвиток багатопартійної системи. Сучасні політичні партії та рухи. Становлення України як суверенної держави на міжнародній арені. Зовнішня політика. Економічний стан держави. Українська діаспора. Демографічні втрати населення України в XX столітті. Підсумки та уроки

незалежності України. Україна на початку XXI століття. Перші підсумки незалежності України в політиці, економіці, соціальній, культурній сфері. Наростання кризових явищ в суспільстві в кінці 90-х років XX ст. Причини та наслідки «помаранчевої» революції. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку України в умовах світової економічної кризи. Міжнародна безпека. Державна політика у сфері євроатлантичної інтеграції України. Революція гідності 2013-2014 років. Анексія Криму Російською Федерацією. Проведення Антитерористичної операції на сході України; агресія Російської Федерації проти України. Процес мирного врегулювання: Мінські угоди, «Нормандська четвірка».

Рекомендована література: 1, 2, 3, 5, 6.

280 с.

4. Субтельний О. Україна. Історія / О. Субтельний. - К.: Видав. 1992. - 512 с.

5. Грицак Я.М. Нарис історії України. Формування національної української свідомості XIX-XX ст. / Я.М. Грицак. - К.: Генеза, 1996. - 357 с.

6. Субтельний О. Історія України та її народи / О. Субтельний. - К.: Мистецтва, 1992. - 258 с.

КРИТЕРІЇ
НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бойко О.Д. Історія України / О. Бойко. – 3-є видання, виправлене і доповнене. – К. : Академвидав, 2006. - 687 с.

Додаткова:

2. Гайдуков Л.Ф. Історія України: Посібник для старшокласників та абітурієнтів / Л.Ф. Гайдуков, В.Ю. Крушинський. – К. : Либідь, 1999. – 272 с.
3. Крип'якевич І. Історія України / І. Крип'якевич. – Львів : Світ, 1991. – 280 с.
4. Субтельний О. Україна. Історія / О. Субтельний. – К. : Либідь, 1992. – 512 с.
5. Грицак Я.М. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX-XX ст. / Я.М. Грицак. – К. : Генеза, 1996. – 360 с.
6. Єфименко О. Історія України та її народу / О. Єфименко. – К. : Мистецтво, 1992. – 256 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Рівень підготовки	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1	2	3
Початковий рівень	1	Здобувач освіти тільки приступає до виконання завдання або відтворює на рівні розпізнавання лише деякі його елементи. Мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної роботи. Під час відповіді допускає суттєві помилки, що призводить до неправильних висновків. Виконує до 20% від загальної кількості тестів.
	2	Здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину завдання, має нечіткі, поверхові уявлення про об'єкт вивчення. Може відтворити кілька категорій, понять; виявляє здатність лише елементарно викласти думку. Виконує до 20% від загальної кількості тестів.
	3	Здобувач освіти відтворює менше половини завдання. Допускає суттєві помилки, може дати відповідь з кількох простих речень. Здатен відтворити окремі частини питання та має фрагментарні уявлення про розвиток культури. Відсутні сформовані уміння та навички. Не вміє скласти висновки до своєї відповіді. Виконує 30% від загальної кількості тестів.
Середній рівень	4	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування, без розуміння, відтворює близько половини завдання, слабко орієнтується в поняттях. Описує без пояснень культурологічні процеси і явища. Має значні труднощі при аналізі та порівнянні, при цьому припускається значних помилок. Виконує 40% від загальної кількості тестів.
	5	Здобувач освіти, розуміючи основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, описати культурологічні процеси і явища; нездатний самостійно порівнювати, узагальнювати, аналізувати та робити висновки. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Виконує 50% від загальної кількості тестів.
	6	Здобувач освіти, виконуючи завдання, виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь на теоретичне питання правильна, але недостатньо осмислена (допускає певні неточності). Здатний поверхнево порівняти та аналізувати процеси, висловлювати власну думку, узагальнювати, визначаючи нечіткі причинно-наслідкові зв'язки та робити часткові, неточні висновки. Виконує 60% від загальної кількості тестів.

1	2	3
Достатній рівень	7	Здобувач освіти дає правильну відповідь, виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу. Правильно і логічно відтворює необхідний навчальний матеріал, правильно використовує термінологію, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, пов'язуючи вивчений матеріал з життєвим досвідом. Виконує 70% від загальної кількості тестів.
	8	Здобувач освіти вільно розкриває основні поняття, основоположні теорії і факти, що супроводжують розвиток культури. Відповідь його є достатньо повною, логічною, обґрунтованою, але з деякими неточностями. Виявляє здатність аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь є достатньо повною, логічною, обґрунтованою, але з деякими неточностями. Виконує 80% від загальної кількості тестів.
	9	Здобувач освіти вільно викладає теоретичні знання, відповідь його є достатньо повною, логічною, обґрунтованою. Вільно оперує вивченим матеріалом, пояснює зв'язки між процесами, самостійно аналізує, порівнює і систематизує їх. Може застосувати знання в змінених, нестандартних ситуаціях. Висловлює стандартну аргументацію при оцінці культурологічних явищ та використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Виконує 90% від загальної кількості тестів.
Високий рівень	10	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну і логічну відповідь, володіючи глибокими і міцними знаннями, які використовує при вирішенні нестандартних завдань, але при відповіді припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно; може визначити тенденцію та протиріччя процесів, самостійно аналізувати і розкривати суть явищ і процесів, систематизувати та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; наявний творчий підхід; вільно орієнтується в нестандартних ситуаціях та робить логічні і аргументовані висновки; критично оцінює окремі факти, явища, ідеї. Виконує 95% від загальної кількості тестів.
	11	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну, обґрунтовану і логічну відповідь, володіючи узагальненими знаннями з дисципліни, аргументовано використовує їх при вирішенні нестандартних завдань (питань); виявляє здатність аналізувати, розв'язувати проблеми; при виконанні завдання (у відповіді на питання) самостійно оцінює різноманітні явища, поняття і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; робить аргументовані

	висновки, але при відповіді припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виконує 100% від загальної кількості тестів.
12	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну, обґрунтовану і логічну відповідь, володіючи системними, дієвими знаннями, неординарними творчими здібностями. Схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу розвитку явищ і процесів, вирішує складні проблемні завдання, представляючи власні неординарні судження щодо цих явищ і процесів. Використовує інформацію, виявляючи самостійність, формує власне ставлення до неї; може запропонувати нестандартне вирішення проблеми або власний спосіб вирішення завдання. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки.